

הרא"ש: "להכניס הסנדל בשוקו ולקושרו", והדברים מובנים. אך בפסקים כתוב: "להכניס הסנדל בשוקו ולהוציא" או "ולהוציא". הוצאה היא אמנם ההיפך של הכנסה, אך אין לזה שום משמעות בענייננו. מסתבר איפוא שבפסקי הרא"ש נפלה טעות סופר.

גידי השוק

הטור אבן העזר סימן יז כתב:

אם נחתכו גידי שוקיו ולא נכוה מעידים עליו.

כלומר, ודאי שהוא מת. וכתב בשו"ת פנים מאירות חלק א סימן מח:

ולכך כתב הטור אבל אם נחתכו גידי שוקיו ולא נכוה מעידין עליו... וע"כ מיירי במגויד שעושה טריפה, היינו כמו נחתכו גידי שוקיו או דגלו מארכובה ולמעלה.

הרי שהוא נוקט "מארכובה ולמעלה" בקשר לשוק, ומבאר שכוונת הטור שנחתכו "שוקיו" למעלה מהארכובה.

אלא שלשון המשנה במסכת יבמות פרק טז משנה ג (שהיא מקורו של הטור) הוא "ראוהו מגוייד", ופירש רש"י ביבמות דף קכ ע"א:

לשון גודו אילנא (דניאל ד), מנותח ומלא פצעים וחבורות חרב.

וכן פירש ר' עובדיה מברטנורא שם.

וכן בתוספות מסכת נזיר דף מג ע"א:

מגוייד - פירוש לשון גודו אילנא, מלא פצעים [ופגמים].

ובמסכת אהלות פרק א משנה ו פירש בברטנורא:

מגוייד - מחותך, לשון גודו אילנא.

והטור כאן מפרש לשון "מגוייד" שנחתכו הגידים, שכן אחת הטריפות היא כשנחתך "צומת הגידים". וכמו בחידושי הריטב"א מסכת יבמות דף קכ עמוד ב:

ומיהו נראה דלרשב"א לא בכל מקום אמר שיכולה ליכוות ולחיות, אלא בדבר שהסכנה בו משום חתיכה כגון מגוייד שהוא הנפצע בחרב כדפרש"י ז"ל, ואפילו נחתך במקום גידים כלישנא דמגוייד וכגון נחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה, שאין הסכנה משום חסרון האבר שהרי חותכה למעלה חיתה אלא חתך הגידין גורם, ולאפוקי נחתכו הסימנים דכיון דנחתכו אין כאן סימנים, ולפיכך אפי' תימא דרשב"א סבר דאמרינן דיכולה ליכוות ולחיות אפילו במקום שעושה טריפה כלישנא קמא דכתיבנא לעיל מפי מורי הרב הר"ם ז"ל.

ואותם גידים קראם הטור "גידי שוקיו". לשון זה מושאל מרש"י במסכת שבת דף סו ע"א:

יש קיטע שיבשו וכוצו גידי שוקיו, ואפילו על ארכובותיו אינו יכול לילך.

ומרש"י העתיקו הראשונים בהרבה מקומות לשון זה, ותמיד בענין חיגר או קיטע שנכוצו "גידי שוקיו".

אם כן הכוונה היא לגידים שבירך, ותפקידם למתוח את השוק בזמן ההליכה, שאילו היו רק בשוק ממש מתחת לברך מדוע אינו יכול ללכת על ברכיו?